

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.06.2023

§ 203

Talousarviomuutoksia vuoden 2023 talousarvioon KV

99/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talusojohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä perusteluosassa esitetyt konsernipalvelujen toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaiset hyväksymisoikeusmuutokset.

Kaupunginhallitus päätti palauttaa sivistyksen palvelualueen lisätalousarvioesityksen uudelleen valmisteltavaksi.

Samalla kaupunginhallitus teki kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.6.2023 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Lisätään konsernipalvelut-vastualueen tuloja 0,37 milj. euroa perustuen arvioon konserniyhtiöiden resurssivarauskorvausten toteutumisesta ja vähennetään menoja 3,45 milj. euroa perustuen Ranta-Kartanon

velvoiteautopaikkojen oston siirtymiseen kaupunkiympäristön palvelualueelle. Määräraha siirretään kaupunkiympäristön palvelualueelle.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta yhteensä 3,8 milj. euroa, josta määrärahasiirto palvelualueiden välillä on 3,45 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- konsernipalvelut-vastuualue tuloarvio 7 441 300 euroa
- konsernipalvelut-vastuualue määrärahat 46 511 300 euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä sitovuuden menoja lisätään 3,45 milj. euroa perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen Lahden Pysäköinti Oy:ltä. Määräraha siirretään konsernihallinnon palvelualueelta.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 3,45 milj. euroa, joka on määrärahasiirto palvelualueiden välillä.

Sitovuustaso muutosten jälkeen:

- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä määräraha 38 199 400 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään kunnan tuloveroarvioon 4,52 milj. euroa, yhteisöverotuloarvioon 1,42 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarvioon 1,00 milj. euroa perustuen arvioitua myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotuloarvio kasvaa 6,94 milj. euroa.”

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää määrätä perusteluosassa esitetyt konsernipalvelujen toistaiseksi voimassaolevat ja määräaikaiset hyväksymisoikeusmuutokset.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.6.2023 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Lisätään konsernipalvelut-vastuualueen tuloja 0,37 milj. euroa perustuen

arvioon konserniyhtiöiden resurssivarauskorvausten toteutumisesta ja vähennetään menoja 3,45 milj. euroa perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen oston siirtymiseen kaupunkiympäristön palvelualueelle. Määräraha siirretään kaupunkiympäristön palvelualueelle.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta yhteensä 3,8 milj. euroa, josta määrärahasiirto palvelualueiden välillä on 3,45 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- konsernipalvelut-vastuualue tuloarvio 7 441 300 euroa
- konsernipalvelut-vastuualue määrärahat 46 511 300 euroa.

Sivistyksen palvelualue

Lisätään lasten ja nuorten kasvun vastuualueen sitovuustason menoja 7,07 milj. euroa. Esitetty muutos perustuu pääosin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rakenteellisen alijäämän kattamiseen sekä yleiseen kustannustason nousuun. Tarkempi erittely on esitetty perusteluosassa.

Lisätään liikunnan ja kulttuurin vastuualueen, liikunnan ja kulttuurin sitovuustason menoja 0,26 milj. euroa. Esitetty muutos perustuu energian hintatason nousuun.

Osallisuuden ja tiedon vastuualueen, osallisuus-sitovuustason mielenterveys- ja päihdekoordinoinnin määrärahaa lasten ja nuorten kasvun vastuualueelle perusopetukseen 0,03 milj. euroa. Määrärahasiirto on palvelualueen sisäinen siirto.

Sivistyksen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 7,3

milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- lasten ja nuorten kasvun vastuualue määräraha 205 641 800 euroa

- liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri määräraha

32 549 800 euroa

- osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus-sitovuus määräraha 9 131 000 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta

vastuualueet yhteensä sitovuuden menoja lisätään 3,45 milj. euroa

perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen Lahden

Pysäköinti Oy:ltä. Määräraha siirretään konsernihallinnon palvelualueelta.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 3,45 milj. euroa, joka on määrärahasiirto palvelualueiden välillä.

Sitovuustaso muutosten jälkeen:

- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja

ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä määräraha 38 199 400 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään kunnan tuloveroarvioon 4,52 milj. euroa, yhteisöverotuloarvioon

1,42 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarvioon 1,00 milj. euroa perustuen

arvioitua myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan

verotuloarvio kasvaa 6,94 milj. euroa.”

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa jäsen Toni Putula teki seuraavan palautusesityksen, koskien sivistyksen palvelualueen lisätalousarvioesitystä: "Kaupunginhallitus pyytää sivistyspalveluita perustelemaan lisätalousarvioesitystään tarkemmin. Mikä osuus rakenteellisesta alijäämästä on puuttuvia tai alimitoitettuja valtionosuuksia? Esimerkiksi mikä osa lisätalousarviosta liittyy kolmiportaiseen tukeen tai oppivelvollisuuden pidentämiseen? Kun sisäiset vuokrat ja merkittävät konsernilta tehdyt palveluostot eivät selitä menokasvua vuosilta 2018-2022 edes 25%:sti, niin mitkä menokasvut selittävät lisätalousarvion (kun viitataan "rakenteelliseen alijäämään")? Varhaiskasvatuksen menoihin liittyen pyydetään selvittämään miksi ylitämme kaupunkien kahdeksikko-vertailussa keskiarvohinnan näin merkittävästi, kun tilavuokrat ja tukipalvelut-kustannukset eivät sitä selitä? Perusopetuksen osalta kaupunkien kahdeksikko-vertailussa on todettu että kohdistamme eniten tai toiseksi eniten resursseja opetukseen, toisaalta uusittujen rakennusten pääomakustannuksiin kohdistamme toiseksi vähiten varoja, joten mikäli resurssimme on näin lähes täydellisesti priorisoitu, niin mikä selittää yleisen tyytymättömyyden ja kuinka se on perusteltavissa? Vakan ja perusopetuksen toimipaikka/yksikkökohtaiset kustannuslaskelmat tulee selvittää, budjetti vrt toteuma (vuodet 2021-2022 ja 2023/1.1.-30.6.): tuntiseurannan sekä toteutetun tuntikehyksen osalta, lisäksi palvelu- ja materiaalien ostojen osalta. Tiedolla johtaen resurssien uudelleen kohdentamista voidaan tarvittaessa harkita. Kaupunginhallitus pyytää tiedokseen 26.9.2022 §338 sivistyksen

palvelualueen toiminta- ja talousselvitystä (huom Esittelijän lisäys: "Palveluiden kehitys- ja muutostarpeet toimenpiteineen aikataulutettuna"). Selvitys olisi pitänyt tuoda KH:lle tiedoksi huhtikuun 2023 loppuun mennessä, näin ei ole tapahtunut. Lisätalousarvioesityksen hyväksymiselle ei ole toistaiseksi perusteita. Pyydetään tarkennuksia kustannusperusteisiin sekä toimenpidesuunnitelmaa aikatauluineen. Lisätalousarvio on jo toista vuotta peräjälkeen näin merkittävän suuri, kaupunginhallitus on huolissaan tällaisesta kehityksestä."

Jäsen Jouni Kaikkonen kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallitukselta, voidaanko jäsen Toni Putulan palautusesitys hyväksyä yksimielisesti.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti palautusesityksen, koskien sivistyksen palvelualueen lisätalousarvioesitystä.

Perusteluosa

Vuoden 2023 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Vuoden 2023 talousarviossa ei ole täysimääräisesti arvioitu energiakriisin ja korkean inflaation vaikutuksia. Lahden kaupunginvaltuuston 28.11.2022 § 127 päätöksen mukaisesti näiden vaikutukset tarkastellaan alkuvuodesta 2023 ja tehdään tarvittaessa lisätalousarvio.

Esitetyt käyttötalouden muutokset lisäävät tuloja 0,37 milj. euroa ja menoja 7,30 milj. euroa. Muutokset heikentävät toimintakatetta 6,94 milj. euroa. Käyttötalouden muutokset katetaan verotuloarvion lisäyksellä.

Verotuloihin esitettyjen muutosten jälkeen vuosikate ja tilikauden tulos eivät muutu.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1 ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

Käyttötalousosa

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: resurssivarauskorvaukset

Esitetään lisättäväksi konsernipalvelujen tuloja 0,37 milj. euroa.

Konserniyhtiöiden resurssivarauskorvauksia arvioidaan maksettavan enemmän kuin mitä voimassa olevaan talousarvioon sisältyy.

Konsernipalvelut: Ranta-Kartanon velvoitepysäköintipaikat

Esitetään vähennettäväksi konsernipalvelujen menoja 3,45 milj. euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa varauduttiin Ranta-Kartanon velvoitepysäköintipaikkojen ostamiseen. Pysäköintipaikat ostaa kaupunkiympäristön palvelualue, jonne määräraha siirretään.

Sivistyksen palvelualue

Lasten ja nuorten kasvun vastuualue -sitovuus

Sivistyslautakunta päätti 23.05.2023 § 50 ja § 53 esittää

kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että lasten ja nuorten kasvun vastuualueen (sitovuustaso) menoja lisätään 7,07 milj. euroa. Esitetyt muutokset perustuvat lasten ja nuorten kasvu yhteiset osalta aamu- ja iltapäivätoiminnan määrärahan tason korjauksesta ja lisäryhmistä. Varhaiskasvatuspalvelujen osalta esitetyt muutokset perustuvat henkilöstökuluihin aikaisemmilta vuosilta kertyneestä

rakenteellisesta alijäämästä ja osittain syksyllä 2022 tulleista palkankorotuksista, palveluseleihin vuonna 2022 tehdyistä korotuksista, asiakasmaksulain muutoksesta johtuvista palveluseleiden maksuosuuksien korvauserusteiden muutoksista ja vuoden 2023 palvelusetelien hintojen korotuksista sekä yleisestä kustannustason noususta mm. ateriapalvelujen osalta.

Perusopetuksen määrärahan osalta esitetyt muutokset perustuvat henkilöstökuluihin aikaisemmilta vuosilta kertyneestä alijäämästä ja syksyn 2022 palkankorotusten vaikutuksesta sekä palvelujen ostojen yleisestä kustannusten noususta erityisesti ateriapalveluissa. Osallisuuden ja tiedon vastuualueen, osallisuus-sitovuustason yksiköstä esitetään siirrettäväksi mielenterveys- ja päihdekoordinoinnin määrärahaa perusopetukseen.

Liikunta- ja kulttuuri -sitovuus, Osallisuus -sitovuus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 24.05.2023 § 50 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sitovuustason liikunta ja kulttuuri menoja lisätään 0,26 milj. euroa. Esitetty muutos perustuu energian hintatason nousuun.

Lisäksi lautakunta päätti esittää, että osallisuuden ja tiedon vastuualueen, osallisuus -sitovuustason mielenterveys- ja päihdekoordinoinnin määrärahaa siirretään perusopetukseen 26 400 euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä -sitovuus

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 24.5.2023 § 53 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sitovuustason kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä menoja lisätään 3,45 milj. euroa.

Esitetty muutos perustuu Kisapuiston velvoiteautopaikkojen ostamiseen Lahden Pysäköinti Oy:ltä. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta valtuutti kaupungininsinöörin allekirjoittamaan kauppasopimuksen, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy lisätalousarvioesityksen.

Lahden Pysäköinti Oy rakennuttaa Ranta-Kartanoon uutta pysäköintitaloa, Kartanoparkkia. Siihen on tarkoitus sijoittaa Ranta-Kartanon muiden kortteleiden velvoitepaikkoja sekä myös Kisapuiston käyttäjille tarkoitettuja autopaikkoja. Tähän asti pysäköinti on tapahtunut pääosin Ranta-Kartanossa vanhalla linja-autoaseman kentällä, joka poistuu käytöstä pysäköintitalon valmistuessa.

Kisapuistossa on voimassa asemakaava vuodelta 1966. Kaavassa ei ole autopaikkamääräystä. Kaavamuutoksen tarve on tunnistettu, mutta sitä ei ole vielä aikataulutettu. Kaupunkisuunnittelussa on määriteltä, että Kisapuiston toiminnan laajuus ja luonne edellyttävät 250 autopaikkaa. Luvussa on otettu huomioon alueen monipuolinen käyttö ja käyttäjäkuntana urheilijat, kuntoliikkujat ja ulkoilijat sekä pelien katsojat ja joukkueiden ja urheilijoiden huoltajat. Alueella on tenniskeskuksen ympäristössä 67 autopaikkaa, joten lisätarve on 183 paikkaa.

Pysäköintitalossa paikat ovat nimeämättömiä ja yhteiskäyttöisiä, mistä syystä määrästä tehdään 25 % vähennys yhteiskäytön perusteella Lahden pysäköintipolitiikan linjausten mukaisesti. Pysäköintitalosta tulee hankkia Kisapuistolle 138 velvoiteautopaikkaa. Autopaikan hinta on 25 000 euroa.

Jos Ranta-Kartanon alueelle rakennetaan kaupungin ylläpitämä uimahalli, voidaan osa tästä paikkamäärästä lukea myös uimahallin velvoitepaikkamäärään, koska Kisapuiston ja uimahallin suurimmat käyttäjämäärät ovat eri vuodenaikoina. Tarkempi laskelma laaditaan uimahallin toteutuksen yhteydessä.

Velvoitepysäköintipaikkojen ostamiseen on varattuna määrärahaa 3,45 milj. euroa konsernihallinnon palvelualueen käyttötaloudessa.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot

Vuoden 2023 verotulot ovat kehittyneet ennakoitua paremmin. Kunnallisveron ennusteeseen vaikuttavaa merkittävimmin palkkasumman parantunut kehitysarvio sekä verovuoden 2022 tilitykset tammi-helmikuulta. Kunnallisveron sekä yhteistöveron ennusteet perustuvat Kuntaliiton sekä valtiovarainministeriöiden ennusteisiin ja alkuvuoden tilityksiin. Kiinteistöverotuloennusteeseen vaikuttaa merkittävimmin rakennuskustannusindeksin nousu, minkä myötä rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet. Verotuloihin sisältyy edelleen epävarmuutta, minkä vuoksi niiden tulo-odotuksia korotetaan maltillisesti. Verotuloennusteet tarkentuvat kesän ja syksyn aikana, ja niitä tarkennetaan syksyn lisätalousarviossa. Edellä mainittujen ennusteiden perusteella lisätään kunnallisverotuloarviota 4,52 milj. euroa, yhteisöverotuloarviota 1,42 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarviota 1,00 milj. euroa, kokonaisvaikutus 6,94 milj. euroa.

Konsernihallinnon palvelualueen käyttösuunnitelman muutos

Konsernipalvelut-vastuualueen tulosityksikön 10101204 Kehityspalvelut kustannuspaikan 101012021 Tietohallinto toiseksi varahyväksyjäksi lisätään pääsuunnittelija; tulosityksikön 10101222 Lahti-Piste kustannuspaikan 101012220 Lahti-Piste hyväksyjäksi muutetaan palveluasiantuntija ja kustannuspaikan 101012010 Talouspalvelut varahyväksyjiksi lisätään

rahoituspäällikkö ja johtava controller. Muutokset astuvat voimaan 12.6.2023.

Konsernipalvelujen tulo- ja menotositteiden hyväksymisoikeudet tulee varmistaa myös lomakaudella. Tämän vuoksi lisätään koko konsernipalveluja koskien kaikkiin tulo- ja menotositteisiin määräaikaiset varahyväksymisoikeudet kaupunginlakimiehelle 26.6.–15.7. ja tietohallintojohtajalle 16.7.–6.8.2023.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus käyttösuunnitelmamuutoksen osalta

Muutoksenhakukielto talousarviomuutoksen osalta

Toimepiteet

Kh: Kv talousarviomuutosten osalta; ote: konsernipalvelut/talouspalvelut, TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy/Jukka Vuorio

Kv: ote konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue, TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy/Jukka Vuorio, talouspalvelut

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus käyttösuunnitelmamuutoksen osalta

Muutoksenhakukielto talousarviomuutoksen osalta

Toimenpiteet

Tiedoksi: asian valmistelija, Tiina Granqvist, Virve Jämsen

KH: talousarviomuutosten osalta; ote: konsernipalvelut/talousoalvelut,
TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy/Jukka Vuorio
talousarviomuutosten osalta; ote: konsernipalvelut/talousoalvelut, TALVEA
Julkishallinnon Palvelut Oy/Jukka Vuorio
Kv: ote konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue,
kaupunkiympäristön palvelualue, TALVEA Julkishallinnon Palvelut
Oy/Jukka Vuorio, talousoalvelut